Skattelitteratur

Nya läroböcker för universitetsundervisningen i skatterätt.
En anmälan av Göran Grosskopfs och Leif Edvardssons, *Inkomst- och förmögenhetsbeskattning* del I och II, Norstedts, Stockholm 1981 och 1982, 600 sidor,ca pris 150 kr per del.

Av e universitetslektorn Peter Melz

Den akademiska undervisningen i skatterätt
1978 infördes en ny studieordning vid de juridiska institutionerna. På juristlinjen läser man obligatoriskt 10 poäng skatterätt. Valfritt kan studenterna frivilligt läsa ytterligare 10—20 p fördjupningskurser i skatterätt. Dessutom kan uppsatsförfattande ske i anslutning till en sådan kurs eller fristående. Utbudet av kurser varierar mellan olika institutioner. Exempel på kurser är företagsbeskattning, internationell skatterätt, taxeringsprocessen och arvs- och gåvobeskattning.

I Göteborg finns numera en speciell juristutbildning med profilering mot förvaltning eller näringsliv. I den senare ingår två 10 p-kurser i skatterätt.

Inom ekonomutbildningen läser studenterna valfritt 10—20 p beskattningsrätt.

Skatterätten har länge vuxit och växer alltjämt såväl på bredden som på djupet. Denna tillväxt har självfallet framtvingat prioriteringar inom undervisningen. Detta, i kombination med att skatterätten återfinns i flera olika utbildningar, gör att även innehåll och uppläggning varierar rätt mycket mellan olika kurser.

Som huvudlärobok i inkomstbeskattning används för närvarande så gott som uteslutande Welinder, Beskattning av inkomst och förmögenhet I och II, nyligen utkommen i 8:e upplagan. I varierande omfattning används dessutom kompletterande litteratur som exempelvis Deklarationshandboken (Nilsson—Toftered—Andersson) och Svensk internationell beskattningsrätt (Mattsson).

Nytt alternativ
Författarna till de nyutkomna böckerna Inkomst- och förmögenhetsbeskattning har haft som målsättning att i första hand åstadkomma en lämplig lärobok för universitetsstudier i beskattningsrätt. Det är tacknämligt att författarna påtagit sig och gått i land med denna uppgift. De ovannämnda variationerna i skatterättskurserna ökar behovet av mångfald i läroboksutbudet.

Det är ett imponerande arbete författarna presterat. Böckerna omfattar 600 faktaspäckade sidor. Inte någon av dessa sidor ger intrycket att författarna börjat tröttna på sitt omfattande arbete och fallit för frestelsen att hasta på

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

framställningen. Därmed även sagt att framställningen är mycket detaljerad. En omfattande redovisning av rättspraxis och förarbeten förekommer. För egen del nödgades jag konstatera att här finns en hel del rättsfall som jag tidigare inte uppmärksammat. Genomläsningen gav nya kunskaper och infallsvinklar i större utsträckning än jag hade väntat av en lärobok.

Uppläggningen

Del I inleds med fyra kapitel av övergripande karaktär: *rättskällor och rättskällevärdering, skattskyldighet, skatteplikt* samt *skatteplikten i tiden och rummet.* Dessa kapitel anger ram och principer för den kommande beskrivningen av de olika inkomstslagen. Detta är givetvis den naturliga inledningen. Kapitlet om rättskällevärdering skulle dock möjligen ha kunnat ligga efter genomgången av de materiella rättsreglerna. Det skulle då ha kunnat exemplifieras med fler konkreta fall.

I sin strävan att vara uttömmande, kommer författarna redan i kapitlen om skattskyldighet och skatteplikt in på en del komplexa frågeställningar. Till exempel hur handelsbolagsinkomst skall deklareras, rörelsebegreppet, uppdelning av rörelseinkomst mellan makar, avdragsrätt och skatteplikt för gåvor från arbetsgivaren, avsättningar för framtida utgifter etc. Utan att i och för sig göra avkall på den använda systematiken kunde framställningen i de inledande kapitlen här varit kortare och översiktlig. Detaljerna kan istället presenteras exempelvis i avsnittet om rörelseinkomst. Alltför omfattande och avancerade beskrivningar av olika regler innebär nämligen en risk att det blir svårare att överblicka principerna, som beskrivs i de inledande kapitlen.

Därefter följer *kapitlen om inkomstslagen.* Dessa börjar oftast med en historisk återblick varefter inkomstslagets avgränsning och inkomstberäkningens uppbyggnad beskrivs. Efter att på detta sätt ha givit en struktur, diskuteras intäkter och kostnader för sig, post för post. Dispositionen är välfunnen. Behandlingen av intäkts- och kostnadsposterna är däremot i några kapitel, framför allt tjänst och rörelse, bitvis väl detaljerad och omfattande. Exempelvis ägnas en halv sida åt det nuvarande schablonavdraget i tjänst. Detaljerna är dock naturligtvis oftast i sig väsentligheter.

Det är i och för sig förtjänstfullt med en omfattande behandling. Som inledningsvis framhållits, kräver dock skatterättens tillväxt att det genomförs prioriteringar för undervisningen. Jag skulle därför hellre ha sett att framställningen något mer hade haft en exemplifierande karaktär, istället för att handboksmässigt behandla så gott som alla tänkbara intäkter och kostnader. Väl kortfattad är å andra sidan behandlingen av de internationella frågorna.

Rörelseavsnittet har disponerats efter bokföringslagens uppställning av resultaträkning: rörelsens intäkter, finansiella intäkter, extraordinära intäkter

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

och bokslutsdispositioner samt dito på kostnadssidan. Detta ger en god funktionell indelning av intäkts- och kostnadstyperna. Däremot uppstår samtidigt en risk för sammanblandning av redovisningstermer med skatterättsliga begrepp. Så sägs exempelvis på sid 36 i del II:

"Till extraordinära intäkter hänföres realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. . . . Huvudprincipen är ändock, att intäkt av detta slag är skattepliktig inkomst i rörelsen, såvida den inte skall hänföras till annat inkomstslag . . .".

Vad som sägs här är i och för sig klart, men risken är att studentens minnesbild och överblick av regelsystemet grumlas av att termen realisationsvinst på detta sätt kommer att användas i två olika betydelser. Jag vill samtidigt ifrågasätta om huvudprincipen inte borde formulerats tvärtom. Huvudprincipen är att försäljning av anläggningstillgångar beskattas som inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet, såvida inte uttryckligt stadgande hänför intäkten till annat inkomstslag. Detta är trots allt skattelagens principiella uppbyggnad, även om rörelsebeskattning numera i praktiken är vanligast. Allmänt sett tycker jag dock att det är en fräsch idé att följa BFL:s schema, men det manar till stora krav på tydlighet i markeringen av skillnaderna mellan redovisning och taxering.

Vid sidan av kapitlen om inkomstslagen finns sju andra kapitel: *allmänna avdrag, förlustavdrag, fåmansföretag, förmögenhetsbeskattning, generalklausulen, taxering, skatteberäkning* samt *lindring i internationell dubbelbeskattning*. Av dessa är fåmansföretagskapitlet värt att speciellt framhållas som intressant och välskrivet. Författarna anser att avsikten är att uppnå dubbelbeskattning — i AB-fallen — vid de onormala transaktioner som regleras i 35 § 1a mom, s II:145 f. RSV har inte klart markerat detta i sina anvisningar [1] och författarnas ställningstagande, vilket jag delar, är därför av intresse. Fåmansföretagskapitlet är ett exempel på ett område där en av författarna — Grosskopf — har bedrivit forskning. Ett annat sådant område där detta märks är företagsfusioner, vilka är föremål för Edvardssons speciella intresse. Bl a behandlas där en del frågor, som jag inte tidigare sett behandlade i litteraturen. Ett exempel härpå är dispensgrunder vid interna aktieöverlåtelser, s II:201. Man blir däremot något överraskad, att aktiebolagens kedjebeskatt-

[1] RSV Dt 1980:13. Ang beskattningskonsekvenser för företaget hänvisar RSV endast till 29 § anv p 3 a andra stycket, där det uttryckligen stadgas att värdeminskningsavdrag ej skall medges. Däremot hänvisas inte till 20 §, för att man på allmänna grunder skall kunna vägra omedelbart avdrag vid anskaffning av egendom för personligt bruk. Enligt mitt förmenande bör vidare aktiebolag, vid underprisförsäljning till delägare kunna påföras intäkt, som för förtäckt utdelning. En hänvisning till 28 § 1 mom:s regler, om intäkt i rörelse vid uttag av vara för personligt bruk, saknas dock. RSV lämnar således vissa luckor där man åtminstone inte anvisar dubbelbeskattning, om man än inte direkt uttalar sig mot sådan.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

ning behandlas så kortfattat, s II:34. Grosskopf gav ju 1979 ut en intressant bok i ämnet.

Ingen inkomstskatterättslig framställning kan numera skrivas utan att generalklausulen berörs. Detta sker i ett särskilt kapitel. Ett allmänt och försåtligt problem är att vissa tidigare helt säkra utsagor om gällande rätt, exempelvis baserade på ett regeringsrättsavgörande, numera måste kringgärdas med reservationer om generalklausulens eventuella tillämplighet. Två fall där jag skulle vilja infoga sådana reservationer är RÅ 1977 ref 66, reversskifte för att undgå handelsbolagsreglerna för överårigt dödsbo, s I:65, samt RÅ 1960 fi 152, räntefri utlåning till barn, s I:234. Med avseende på den senare frågan har RSV:s rättsnämnd uttalat att generalklausulen var tillämplig i ett visst fall av räntefri utlåning från förälder till omyndigt barn, se RSV/FB Dt 1982:7.

Vad slutligen angår själva framställningstekniken kan sägas att denna är mycket bra. Språket är lättbegripligt och layouten lättöverblickbar. Sidorna är försedda med kantrubriker varunder även lagtexts-, rättsfalls- och propositionshänvisningar anges. Varje kapitel avslutas med en omfattande litteraturförteckning som ger värdefulla vidarehänvisningar. Så gott som all modern skatterättslig litteratur förefaller anmärkt. Utförliga rättsfalls- och sakregister underlättar bl a användningen som orienterande handbok för praktiker.

Skatterättsliga principfrågor

I böckerna förs relativt omfattande resonemang om skatterättens grunder. Författarna tar ofta ställning till rättsläget och formulerar slutsatser och principer. Detta är värdefullt.

Överlag delar jag författarnas beskrivningar och ställningstaganden, men självfallet finns det några frågor som är värda att tas upp till diskussion.

På ett flertal ställen diskuteras innebörden av reglerna i 31 § om tillfällig förvärvsverksamhet i inkomstslaget tjänst. Läsaren får ibland lätt intrycket att beskattning förutsätter ett uppdragsförhållande eller åtminstone analogi med ett sådant: ”RR (har) ansett att hittelön är hänförligt till inkomstslaget tjänst. Slutsatsen torde framför allt vara baserad på en jämförelse med övriga i inkomstslaget tjänst uppräknade inkomster”, s I:80. På s I:144 f ges en i huvudsak helt korrekt beskrivning av tillfälliga intäkter, men termen ”tillfälliga uppdrag” används som överordnad även för ”annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur”. Jag tycker att man här klarare kunnat markera att rättspraxis — även om lagtexten kan tyda härpå — *inte* krävt något uppdragsförhållande eller likhet härmed, för att skatteplikt skall föreligga. Exempel härpå ges i en del av de på s 144 anförda rättsfallen samt även i RÅ 1978 1:37 där ”deltagande i s k kedjebrevspel ansågs hänförligt till sådan inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur som anges i 31 §”. Avgörande tycks snarare vara att vederlag erhållits för en utförd prestation och att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

detta setts som en förvärvsverksamhet. Slutligen kan framhållas att departementschefen i prop 1955:59 s 57, angående reglernas överflyttning till inkomstslaget tjänst, talar om ''tillfälligt bedriven verksamhet *eller* tillfälliga uppdrag'' (min kursiv).

I anslutning till ovanstående kan även noteras att författarna ser restriktivt på möjligheten att beteckna författarverksamhet som tillfällig s I:85 och 144. Den som vid sidan av sitt vanliga arbete uppbär ej blott tillfälliga royaltyintäkter för en bok som han skrivit, är enligt författarna rörelseidkare. Jag anser det tveksamt om dylik författarverksamhet kan anses som yrkesmässig. Departementschefen har i prop 1981/82:10 s 56 uttalat att de vanliga rörelsekriterierna skall användas vid gränsdragningen. Den närmare innebörden härav förefaller mig i avvaktan på praxis osäker.

Författarna anser att skatterätten är restriktiv med tillämpning av redovisningens försiktighetsprincip. ''Försiktighetsprincipen får ej tillämpas fullt ut. Detta får bl a till konsekvens att orealiserade förluster ej får avdras förrän förlusten är definitiv'', s I:133. När man sedan som enda undantag anger kursförlust på lån i utländsk valuta, inger man dock läsaren en alltför restriktiv bild. Således accepteras ju i princip avdrag för alla orealiserade förluster på tillgångar genom rätt till nedskrivning till återanskaffningspris alternativt verkligt värde. Något annat menar knappast författarna, men det hade varit bättre att såsom huvudprincip ange att skatterätten sedan gammalt accepterat försiktighetsprincipen. Den fria av- och nedskrivningsrätten gav fullt spelrum åt principen på tillgångssidan. De senare införda minimivärderingsreglerna förhindrar omotiverade undervärderingar, men inskränker inte försiktighetsprincipen. Efter en sådan deklaration kan man däremot med författarna hävda att ''praxis på skatteområdet . . . inte alltid är beredd att acceptera försiktighetsprincipen fullt ut. Således är avdragsrätten för framtida kostnader begränsad'', s II:27. Praxis angående framtida utgifter torde dock åtminstone numera inte vara entydigt restriktiv. Se härom Åbjörnssons artikel i SN nr 4/1982 s 169 ff och där anfört RR-avgörande, vilket dock inte kunde vara känt för författarna i skrivandets stund. På s I:109 f ger författarna en bra bild av anledningen till dittillsvarande restriktiva praxis. Under alla omständigheter tycker jag dock det är väl kategoriskt att formulera saken så att ''avdragsrätt (för avsättningar) endast kan medges, om uttrycklig bestämmelse om avdragsrätt finns i KL'', s I:109 och s II:118.

Med avseende på försiktighetsprincipen vill jag slutligen beröra behandlingen av kursförluster. I RRK R 1976 1:88 fastslogs att avsättning fick göras för orealiserad kursförlust på lån i utländsk valuta. Denna avsättning skulle återföras till beskattning nästföljande år, varefter förnyad prövning fick företas om avsättning ånyo kunde ske. Denna återföring strider enligt författarna mot försiktighetsprincipen (s II:89) och innebär att RR ej accepterat ''den del

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

av försiktighetsprincipen som säger, att en skuld som en gång upptagits till ett visst belopp, inte senare får skrivas ned genom en icke realiserad kursvinst på skulden'' s II:27. Ovanstående innebär dock inte annat än att högsta värdets princip tillämpas vid värdering av skulden, d v s skulden kommer på bokslutsdagen att värderas till den högsta av kursen på bokslutsdagen eller dagen för skuldens uppkomst. Däremot kan den ej värderas till kursen vid någon tidigare bokslutsdag, om denna eventuellt skulle vara högre. Eftersom kursförlusten numera inte förefaller att bli så stor som tidigare befarats, upplöses en del av eller hela den tidigare avsättningen. På liknande sätt fungerar lagervärdering enligt lägsta värdets princip. Bokföringsnämnden har även tolkat rättsfallet som att ''beslutet innebär att lägsta (högsta) värdets princip samt försiktighetsprincipen godtagits av regeringsrätten'', BFN:s cirkulär nr 7.

Några andra rättsfrågor

Som redan framhållits är rättsfallsåtergivningen omfattande. I en lärobok finns knappast utrymme att redovisa olika möjliga tolkningar av ett rättsfall. Presentationen blir nödvändigtvis kortfattad eller så hänvisas endast till fallet som stöd för en framförd åsikt. Författarna har därvid ofta framfört egna slutsatser och klara tolkningar av rättsfallen. Detta gäller även tolkningen av andra rättskällor och det är läsaren givetvis tacksam för.

Jag skall här beröra några av de frågor där min egen tolkning avviker från författarnas eller den utformning författarna givit sin tolkning.

På s I:243 behandlas ränta vid avbetalningsköp. Med hänvisning till RÅ 1970 ref 9 konstateras först att ränta på avbetalningslån är avdragsgill. Avser avbetalningsköpet inventarium i rörelse eller jordbruk skall avdraget ske som en del av värdeminskningsavdragen. Det senare uttalar författarna med hänvisning till RÅ 1968 ref 54. Detta rättsfall får dock anses obsolet genom det först nämnda RÅ 1970 ref 9. 1970 års avgörande var ett plenimål och i referatets ingress finns en hänvisning till RÅ 1968 ref 54. RR:s dom formulerades så generellt att en annorlunda behandling av rörelseidkare inte förefaller åsyftad: ''RR finner att, om vid avbetalningsköp avtal träffas mellan parterna om att ränta skall erläggas å ogulden del av köpeskillingen, räntan är avdragsgill vid inkomsttaxeringen även om den ingår i avbetalningspriset.'' Med hänvisning till RÅ 1970 ref 9 har även företagsskatteberedningen (SOU 1977:86 s 228) uttalat: ''Om en rörelseidkare förvärvar en maskin på avbetalning torde han dock alltid ha rätt att omedelbart dra av avbetalningsräntan.''[1)]

[1)] Här kan även tilläggas att i RK 1980 1:15 uttalas att det inte kan anses strida mot god redovisningssed att aktivera räntekostnader på ett större investeringsprojekt. I det aktuella målet var detta till fördel för den skattskyldige, med avseende på investeringsavdrag. Motsvarande torde dock inte gälla för kapitalkostnader på en tillgång efter att den tagits i bruk.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

Med hänvisning till RÅ 1967 ref 7, det s k Volvo-SKF-målet, sägs på s II:32: ”Som royalty (räknas) . . . sådan engångsersättning som avlöst en avtalad royalty.” Formuleringen är inte lyckad, då läsaren lätt kan få intrycket att varje avlösning med engångsbelopp skall beskattas som royalty. Grunden för skatteplikt i det aktuella målet var att ersättningen från Volvo skulle varit skattepliktig även om utbetalningen redan från början skett som engångsbelopp: ”vad som uppburits . . . utgör skattepliktig intäkt av rörelse, vare sig det utgått på en gång eller i form av årliga utbetalningar eller delvis årligen och delvis med ett engångsbelopp, vilket utgjort avlösning av framdeles utgående årliga belopp.”[1]

I sammanhanget kan även noteras RÅ 1981 1:3 angående dödsbos avyttring mot engångsbelopp av vissa förlagsrättigheter, som redan var upplåtna mot royalty. TI yrkade beskattning, som inkomst av rörelse, med hänvisning till RÅ 1967 ref 7. RR ansåg dock inte sådan beskattning kunna komma ifråga.

Av en mening på s II:38 kan läsaren få intrycket att en bostadsrätt får avskrivas, dock inte räkenskapsenligt. Här kunde en koppling ha gjorts till behandlingen av värdeminskning på aktier, som utgör anläggningstillgång, s II:79 f. Det torde vara praktiskt omöjligt att för närvarande få årliga värdeminskningsavdrag på aktier och samma sak torde gälla även för bostadsrätt, som ju är en andel i ekonomisk förening. Stöd för den senare åsikten finns i prop 1954:37 s 34 där det uttalas att kapitaltillskott till bostadsrättsförening inte är avdragsgillt för rörelseidkare. Den ursprungliga anskaffningsutgiften för andelen bör därför inte heller kunna kostnadsföras, innan eventuell förlust är definitiv.

På s II:61 diskuteras arbetsgivares skattemässiga behandling av personalbostad. Därvid sägs bl a:

> ”Om en anställd hyresfritt får disponera en personalbostad, skall han oavsett hur fastigheten behandlats skattemässigt hos företaget beskattas för värdet av bostadsförmån. Därav följer också, att företaget äger avdragsrätt för förmånsvärdet såsom en lönekostnad utöver kostnaderna i övrigt för fastigheten.”

Formuleringen av sista meningen har här blivit för vid. Meningen är korrekt om fastigheten behandlats enligt schablonmetoden, vilket var fallet i RÅ 1965 ref 3 som författarna hänvisar till. Där uttalade RR att företaget var berättigat till avdrag för bostadsförmånsvärdet som driftkostnad. Ett sådant avdrag leder till en korrekt behandling när intäkt redovisats för fastigheten, vilket i detta fall skedde genom schablonen. För rörelsefastighet enligt 24 § anv p 1 skulle däremot dubbelt avdrag erhållas i förvärvskällan, om först alla

---

[1] Beskattning vid avlösning med engångsbelopp av livräntor — se RÅ 1970 fi 1275 — har sin alldeles speciella förklaring i 19 § 5:e st anv p:s formulering. Se därom Lodins anmälan av Welinder, Beskattning av inkomst och förmögenhet, SN 1971 s 317.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

fastighetskostnader fick dras av samt därefter ett belopp lika med bostadsförmånsvärdet. Rörelsens verkliga kostnad är ju endast fastighetskostnaderna. Den korrekta behandlingen i detta fall måste istället vara den som anges i 21 § anv p 1 2:a st, för i jordbruk anställd personal. Om detta fall säger författarna s II:157 att:

''. . . avdrag inte erhålles för förmånens värde (men väl kostnaderna för sådan bostad). Detta skiljer sig från inkomstslaget rörelse, där bostadsförmån till anställd betraktas som driftskostnad och därmed är avdragsgill i rörelsen.''

Den sista meningen anser jag således inte helt korrekt.

När i rörelsen anställd personal bor hyresfritt i en av företaget ägd fastighet, som beskattas enligt konventionell metod i inkomstslaget annan fastighet, torde avdrag med förmånsvärdet ske i rörelsen och intäkt upptas med samma belopp i annan fastighet.

Reglerna om kommissionärsföretag innehåller en möjlighet för kommissionärsföretag som bedriver verksamhet åt två eller flera huvudföretag, att få inkomsten redovisad hos dessa. En av förutsättningarna härför är dock att företagen kan ge koncernbidrag till varandra. Författarna anser därför att ''endast om dispens erhållits för koncernbidrag vid mindre aktieinnehav än 90 % kan flera huvudföretag finnas. Den praktiska betydelsen av regeln är således mycket ringa och den torde ha tillkommit närmast av förbiseende . . .'', s II:126.

En praktisk inte obetydlig möjlighet är väl dock att kommissionärsföretaget och huvudföretagen ingår i samma koncern och exempelvis utgör helägda dotterbolag till samma moderbolag. I sådant fall kan ju normalt koncernbidrag lämnas mellan dotterbolagen. Två dotterbolag kan därför även utgöra huvudföretag till ett tredje dotterbolag som fungerar som kommissionärsföretag.

Under 1981 har ett flertal samgåenden mellan börsnoterade bolag ägt rum, där regeringen medgivit hel eller delvis skattebefrielse för realisationsvinsten vid aktiebytena. På s II:192 behandlas denna situation varvid det sägs att ''de tillbytta aktierna anses vid sådant förhållande förvärvade vid den tidpunkt då de tidigare aktierna förvärvades oneröst.'' Detta uttalande som anges i ett inledande stycke syftar väl på en annan situation, nämligen överlåtelse av s k kvalificerade organisationsaktier inom en koncern, 35 § 3 mom 6:e st och s II:200. För de fall där ett bolag köper upp ett annat fristående bolag mot likvid av egna aktier, är däremot påståendet inte korrekt. I dessa situationer kan regeringen medge skattebefrielse enligt 35 § 3 mom 3:e st, s II:199. Det är dock ett nytt fång som ger upphov till nytt ingångsvärde och ny anskaffningstidpunkt; se härom exempelvis RSV Dt 1981:22 om Volvo-Beijer (delvis skattebefrielse) samt RSV Dt 1982:1 om Elverk-Gullspång, Electrolux (hel skattebefrielse).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16

På s II:207 finns ett räkneexempel för realisationsvinstberäkning vid avyttring av handelsbolagsandel, där HB:et tidigare gått med förlust. De i ämnet nyligen publicerade artiklarna i SN torde medföra förändringar av exemplet.

Slutord

Att skriva en heltäckande lärobok om inkomstbeskattning är en imponerande och tålamodskrävande arbetsuppgift. Författarna är därför värda allt beröm för sitt mycket gedigna arbete.

Böckerna har många förtjänster. Framställningen är pedagogisk, ett mycket omfattande material återges och analysen av rättsläget har ofta åtskilligt djup. Även några svagheter finns dock, vilket knappast är unikt för en första upplaga av ett så omfattande verk. Detaljrikedomen gör stundtals att de genomgående principerna kommer i bakgrunden. Inte så mycket i själva framställningen som sådan, utan mer i studentens uppfattning och minnesbild av densamma. Det stora omfånget gör även inläsningen något krävande, trots att framställningen i sig själv är lättläst. Det är dock en svår avvägning mellan översikt och fullständighet.

Svårigheten ökar av att skatterättskurserna i de olika utbildningarna har varierande uppläggning. I en del ligger tyngdpunkten på problemorientering och kunskap om strukturen. I andra kan mer detaljerade och tekniska kunskaper vara nödvändiga. Det torde därför vara svårt att utforma en lärobok så att dess uppläggning till fullo tillfredsställer alla skatterättskursernas olika behov. Böckerna kommer dock under alla omständigheter att bli ett standardverk inom undervisningen.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:16